

**ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดโรคปอดบวมในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี
ที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลยะลา**

เยาวลักษณ์ สังข์ศิริ

อธิการบดี
จาก
บัณฑิตวิทยาลัย ม.มหิดล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการระบาด
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2543

ISBN 974-663-675-8

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

๑๗๗
ย 54๗๒๑
๒543
พ. ๒
51535 (๒.๒)

3736517 / SIEP/M : สาขาวิชา : วิทยาการระบาด ; วท.ม. (วิทยาการระบาด)

คำสำคัญ : ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ / โรคปอดบวม / เด็ก

เขาวลัทธิ สัจศิริ : ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดโรคปอดบวมในเด็ก
อายุต่ำกว่า 5 ปีที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลยะลา (FACTORS RELATED WITH
PNEUMONIA IN CHILDREN UNDER 5 YEARS OLD ADMITTED TO YALA
HOSPITAL) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : สุรพล สุวรรณกุล, พ.บ.,ส.ม., F.A.C.P.,
วิชัย รุ่งปีตะรังสี, พ.บ.,M.Sc., กานดา วัฒนภาส, พ.บ.M.Sc.in Hyg. 139 หน้า
ISBN 974-663-675-8

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดโรค
ปอดบวมในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่มารับการรักษาที่โรงพยาบาลยะลา ระหว่างวันที่
17 สิงหาคม 2538 ถึง 5 กุมภาพันธ์ 2539 คือ กลุ่มศึกษาจำนวน 200 ราย ที่ได้รับการวินิจฉัย
ว่าป่วยเป็นโรคปอดบวม และกลุ่มควบคุมจำนวน 400 ราย ที่ไม่มีประวัติการป่วยเป็นโรค
ปอดบวม โดยการสัมภาษณ์จากผู้ปกครองเด็ก และเก็บข้อมูลการวินิจฉัยโรคทางคลินิกจาก
บันทึกของโรงพยาบาล ผลการศึกษาโดยวิธีการทางสถิติและการคำนวณทางระบาดวิทยา
พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดโรคปอดบวม ได้แก่ การได้รับภูมิคุ้มกันโรคไม่
ครบตามเกณฑ์ ภาวะทุพโภชนาการระดับ 1,2 บิดาไม่มีการศึกษา การใช้ถ่าน ฟืน หุงต้ม
ประกอบอาหาร การสูบบุหรี่พันคว้นขณะอยู่ใกล้เด็ก การปฏิบัติดูแลขณะบุตรป่วยของ
มารดาไม่ถูกต้อง มารดาไม่มีการศึกษา รายได้ของครอบครัวต่ำกว่า 5,000 บาท สมาชิกใน
ครอบครัวสูบบุหรี่ น้ำหนักแรกคลอดน้อยกว่า 2500 กรัม การเป็นบุตรตั้งแต่คนที่ 3 บิดามี
อาชีพกสิกรรม รับจ้าง กรรมกร การใช้ยาแก้อักเสบียาชนิดจุดมีคว้น การสูบบุหรี่ของบิดาเด็ก การ
ใช้พัดลมในห้องนอน การใช้สารฆ่าแมลงชนิดพ่น ฉีด และการใช้เครื่องปรับอากาศในห้อง
นอน (OR=15.52,6.70,5.51,3.97,3.30,2.76,2.71,2.61,2.26,2.14,2.02,2.01,1.80,1.75,1.65,
0.61, 0.12 ตามลำดับ) โรคปอดบวมสามารถป้องกันได้ โดยบุคลากรด้านสาธารณสุขเร่ง
ดำเนินการส่งเสริมการให้ภูมิคุ้มกันโรคในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ให้คำแนะนำแก่ผู้ปกครองเด็ก
ให้ตระหนักถึงประโยชน์ของการได้รับภูมิคุ้มกันโรค ส่งเสริมให้มีการเลี้ยงทารกด้วยนม
มารดาอย่างน้อย เป็นเวลา 3 เดือน รวมทั้งจัดหาสื่อต่างๆเกี่ยวกับโรคปอดบวม เป็นภาษาชาวบ้าน
และหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่ใกล้เด็ก หากมีการแก้ไขปัญหาเหล่านี้ จะสามารถลดอัตราป่วย
และอัตรารายในเด็กลงได้

3736517 SIEP/M : MAJOR : EPIDEMIOLOGY : M.Sc. (EPIDEMIOLOGY)

KEY WORDS : FACTORS RELATED /PNEUMONIA /CHILDREN.

YAOWALUCK SANGSIRI : FACTORS RELATED WITH PNEUMONIA IN CHILDREN UNDER 5 YEARS OLD ADMITTED TO YALA HOSPITAL. THESIS ADVISORS : SURAPOL SUWANNAKUL, M.D.,F.A.C.P., VICHAI RUNGPITARANGSI M.D., M.Sc., KANDA VATHANOPHAS, M.D.M.Sc. in Hyg., 139 p. ISBN 974-663-675-8

The main objective of the study was to study the factors related to pneumonia in children under 5 years of age. This case-control study was conducted at Yala Hospital from August 17, 1995 through February 5, 1996. The sample was a total of 200 cases, children under 5 years of age, diagnosed with pneumonia. A total of 400 controls were children under 5 years old, without pneumonia from a well-baby clinic. The questionnaires were used to collect data by interviewing children's parents. For the clinical diagnosis information was obtained from the hospital records.

The results, using a statistical and epidemiological test, showed that factors leading to pneumonia were: incompleted immunization, malnutrition grade 1, 2, non-educated father, wood-burning stoves, cigarette smoking near children, mother's care of sick child, non-educated mother, low family income, place of smoking, low birth weight, birth order $\geq 3^{\text{rd}}$, father's occupation, using mosquito coil, smoking father, using electric-fan, insecticide, and using air-conditioning (OR=15.52, 6.70, 5.51, 3.97, 3.30, 2.76, 2.71, 2.61, 2.26, 2.14, 2.02, 2.01, 1.80, 1.75, 1.65, 0.61, 0.12).

It is suggested from the study that public health officers should promote an immunization programme for children under 5 years old and advise children's parents to realize the benefit of an immunization programme, promote infant breast-feeding for at least 3 months, and to include providing media information about pneumonia in Yawee-language for the parents who can speak only Yawee-language, and encouraging them to avoid smoking near children. These factors should be solved in order to prevent and control pneumonia in children under 5 years old at Yala province. This should reduce the morbidity and mortality rates in children.